

عنوان مقاله:

بندسارها، فن آوری بومی مقابله با کم آبی و خشکسالی در نواحی خشک و نیمه خشک (مطالعه موردی حوضه آبریز دشت بیرجند)

محل انتشار:

اولین همایش ملی بیابان (علوم، فنون و توسعه پایدار) (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمود فال سلیمان - دانشگاه بیرجند، استادیار و عضو هیات علمی گروه جغرافیا دانشگاه بیرجند،

محمد حجتی پور - دانشگاه بیرجند، کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه بی

علیرضا کامران نژاد - دفتر تحقیقات کاربردی نیروی انتظامی، رئیس دفتر تحقیقات کاربردی نیروی

خلاصه مقاله:

کشور ایران بنا به موقعیت خاص جغرافیایی، از مناطق خشک و نیمه خشک و کم آب جهان محسوب می شود. بر این اساس، مردمان این تمدن کهن همواره تلاش کرده اند تا آب را به شیوه های متعددی تامین و در مصارف مختلف استفاده نمایند. مهار و استفاده از آب های سطحی و سیلاب ها یکی از شیوه های هوشمندانه در این خصوص به شمار می آید. احداث بندسارها یکی از شیوه های استحصال سیلاب بر اساس دانش سنتی مردم بوده که S به شکل استخرهای خاکی کوچک می باشد. بندسارها به طور کلی هم از جهت تغذیه سفره های آب زیرزمینی و هم از جهت زراعت سیلابی و تامین آب کشاورزی موثر بوده که توجه به این مقوله از دانش گذشتگان می تواند تا حدودی مشکلات کم آبی در مناطق خشک را بر طرف سازد. با توجه به این که ایجاد بندسارها به عنوان یک فناوری بومی مطرح بوده و منافع اقتصادی را به همراه دارد، ضرورت بررسی آن ها مهم و اساسی است. حوضه آبریز دشت بیرجند یکی از مناطقی است که مردم منطقه برای بهره وری و ذخیره آب حاصل از سیلاب، از این روش استفاده کرده اند. در این مقاله هدف آن است که علاوه بر معرفی بندسارها، اثرات آن ها را نیز در زمینه های مختلف طبیعی از جمله مقابله با کم آبی و تنش های خشکسالی و وضعیت اقتصادی مردم منطقه نشان داده شود. مقاله حاضر بر مبنای هدف کاربردی و از حیث ماهیت و روش توصیفی - تحلیلی می باشد و روش تحقیق آن اسنادی و میدانی می باشد. نتایج نشان می دهد که احداث بندسارها نقش موثری در کنترل رسوبات، سازگاری بسیار مناسب با محیط زیست منطقه، تغذیه منابع آب زیرزمینی و به ویژه قنوات و هم چنین کنترل رواناب های سطحی و ایجاد زراعت سیلابی نقش مهمی دارد و به سبب بهره برداری و نگه داری دائم این سازه ها توسط حوزه نشینان، به ایجاد درآمد و اشتغال در منطقه و به خصوص برای روستائیان می انجامد.

کلمات کلیدی:

فن آوری بومی، بندسار، بهینه سازی مصرف آب، مناطق خشک، دشت بیرجند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/160518>

